

Tézy na štátne skúšky

Tézy pre študijný odbor Špeciálna pedagogika

1. stupeň vysokoškolského vzdelávania (Bc.)

Špeciálna pedagogika

1. Charakteristika jednotlivých historických období vo vzťahu k ľuďom s postihnutím.
2. Špeciálna pedagogika v systéme vied.
3. Terminologické východiská a paradigmy v špeciálnej pedagogike.
4. Systém edukácie žiakov so zdravotným znevýhodnením.
5. Zásady a metódy využívané v špeciálnej pedagogike.
6. Osobitosti vývinu a psychických funkcií jednotlivcov s postihnutím.
7. Pedagogika jednotlivcov s mentálnym postihnutím.
8. Pedagogika jednotlivcov so zrakovým postihnutím.
9. Pedagogika jednotlivcov so sluchovým postihnutím.
10. Pedagogika jednotlivcov s telesným postihnutím, chorých a so zdravotným oslabením.
11. Pedagogika detí s narušenou komunikačnou schopnosťou.
12. Pedagogika jednotlivcov so psychosociálnym narušením.
13. Pedagogika jednotlivcov s viacnásobným postihnutím.
14. Pedagogika jednotlivcov s nadaním a talentom.
15. Pedagogika detí s poruchami učenia.
16. Pedagogika detí s ohrozením (CAN, FAS, PAS, ...).
17. Terminologické východiská diagnostiky v špeciálnej pedagogike.
18. Diagnostika s ohľadom na vek (ranný vek, predškolský vek, školský vek, dospelý vek, seniorský vek).
19. Diagnostika s ohľadom na zdravotné znevýhodnenie.
20. Diagnostika s ohľadom na jednotlivé oblasti (motorika, reč, pozornosť).
21. Metódy využívané v špeciálno-pedagogickej diagnostike.
22. Kazuistika v špeciálnej pedagogike (terminologické východiská, tvorba kazuistiky, položky kazuistiky).

Povinná literatúra

- KOVÁČOVÁ, B. *S inklúziou od raného veku: dieťa s odlišnosťou a jeho vstup do kolektívu*. Reziliencia, 2019. 100 s. ISBN 978-80-972277-5-3.
- ORIEŠČÍKOVÁ, H. et al. *Komparatívna špeciálna pedagogika*. Ružomberok: Verbum, 2010. ISBN 978-80-8084-536-0.
- VALENTA, M. a kol. *Přehled speciální pedagogiky*. Praha: Portál, 2014. 269 s. ISBN 978-80-262-0602-6.
- VALENTA, M. a kol. *Slovník speciální pedagogiky*. Praha: Portál, 2015. 320 s. ISBN 978-80-262-0937-9.
- VÍTKOVÁ, M. et al. *Integrativní speciální pedagogika. Integrace školní a sociální*. Brno: Paido, 2004. 463 s. ISBN 80-7315-071-9.

Odporúčaná literatúra

- BARTOŇOVÁ, M. et al. *Psychopedie*. Brno: Paido, 2007. 151 s. ISBN 978-80-7315-161-4.
- FISCHER, S., ŠKODA, J. *Speciální pedagogika*. Praha: TRITON, 2008. 205 s. ISBN 978-80-7387-014-0.
- KASTELOVÁ, A., NĚMETH, O. *Základy speciálnopedagogickej diagnostiky a Základy speciálnopedagogického poradenstva*. Bratislava: Iris, 2013. 184 s. ISBN 978-80-89238-86-6.
- SLOWÍK, J. *Speciální pedagogika*. Praha: Grada, 2016. 160 s. ISBN 978-80-247-1733.
- ŠVARCOVÁ, I. *Mentální retardace*. Praha: Portál, 2006. 198 s. ISBN 80-7367-060-7.
- VLADOVÁ, K., LECHTA, V. *Aplikácia vzdelávacích programov pre žiakov so zdravotným znevýhodnením a všeobecným intelektovým nadaním*. 200 s. ISBN 978-80-8118-196-2.

Špeciálnopedagogické poradenstvo

1. Teoretické východiská špeciálnopedagogického poradenstva s dôrazom na školské poradenstvo.
2. Determinanty ovplyvňujúce špeciálno-pedagogické poradenstvo.
3. Princípy špeciálno-pedagogického poradenstva.
4. Vývin a perspektívy špeciálnopedagogického poradenstva.
5. Etické zásady poradenstva. Supervízia v poradenstve.
6. Systém špeciálnopedagogického poradenstva na Slovensku.
7. Evidencia a dokumentácia v špeciálnopedagogickom poradenstve.
8. Včasná intervencia orientovaná na rodinu a dieťa so zdravotným znevýhodnením (historický kontext, možnosti a limity).
9. Systém starostlivosti a poradenstvo v oblasti včasnej starostlivosti.
10. Systém starostlivosti a poradenstvo orientované na dieťa/žiaka v školskom veku.
11. Systém starostlivosti a poradenstvo orientované na obdobie adolescencie.
12. Systém starostlivosti a poradenstvo orientované na obdobie mladého človeka so zdravotným znevýhodnením.
13. Systém starostlivosti a poradenstvo orientované na obdobie seniorského veku.
14. Rodina s človekom so zdravotným znevýhodnením.
15. Špeciálny pedagóg v škole a poradenstvo žiakom so ŠVVP. Spolupráca školy/rodiny s poradenským zariadením.
16. Včasná intervencia na Slovensku.
17. Komprehenzívna (ucelená) rehabilitácia ako súčasť poradenstva.
18. Zložky, formy, roviny a oblasti komprehenzívnej rehabilitácie.
19. Programy v špeciálnopedagogickom poradenstve.
20. Fázy špeciálno-pedagogického procesu.
21. Komunikácia v špeciálno-pedagogickom procese.
22. Človek so zdravotným znevýhodnením v rámci biodromálnej cesty.

Povinná literatúra

- GABURA, J., PRUŽIŇSKÁ, J. *Poradenský proces*. Praha: Slon, 1995. 147 s. ISBN 80-85850-10-9.
- KNOTOVÁ, D. *Školní poradenství*. Praha: Grada, 2014.
- KUCHARSKÁ, A. a kol. *Školní speciální pedagog*. Praha: Portál, 2013.
- NÉMETH, O. *Stručná história špeciálnopedagogického poradenstva na Slovensku*. Bratislava: ŠPU, 2011. 226 s. ISBN 978-80-8118-102-3.
- NOVOSAD, L. *Poradenství pro osoby se zdravotním a sociálním znevýhodněním*. Praha: Portál, 2009. ISBN 978-80-7367-509-7.

Odporúčaná literatúra

- ANDRÁŠIKOVÁ, K. a kol. *Preventívne programy v práci s mládežou*. Bratislava, 2014. 48 s.
- KOVÁČOVÁ, B. *Expresívno-tvarová (pre)dispozícia skupinovej arteterapie v poradenskom procese*. In: Prolegoména skupinovej arteterapie orientovanej na adolescenta so zdravotným znevýhodnením, Bratislava: UK, 2016. ISBN 978-80-4160-8.
- KOVÁČOVÁ, B. *Životná cesta adolescenta so zdravotným znevýhodnením - od teoretických východísk k výskumným zisteniam*. In: Prolegoména skupinovej arteterapie orientovanej na adolescenta so zdravotným znevýhodnením. Bratislava: UK, 2016. ISBN 978-80-223-4160-8.
- NEUBAUEROVÁ, L., JAVORSKÁ, M., NEUBAUER, K. *Ucelená rehabilitace osob s postižením centrální nervové soustavy*. Hradec Králové: Gaudeamus, 2012. ISBN 978-80-7435-640-7.
- SLOWÍK, J. *Komunikace s lidmi s postižením*. Praha: Portál, 2010. 155 s. ISBN 978-80-7367-691-9.
- ŽOVINEC, E. *Kompendium zo školského špeciálnopedagogického poradenstva*. Nitra: PF UKF, 2013. 184 s. ISBN 978-80-558-0468-2.

Terapeutické prístupy v špeciálnej pedagogike

1. Základné vymedzenie terapeutických prístupov a expresívnych terapií.
2. Postavenie terapií a špeciálnych výchov v špeciálnej pedagogike. Profesionálne kompetencie špeciálneho pedagóga vo vzťahu k terapii a/alebo špeciálnej výchove.
3. Procesuálna stránka terapie.
4. Prostriedky terapie.
5. Zhodnotenie, koncepcia, stanovenie cieľov a hodnotenie cieľov.
6. Terapeutický vzťah.
7. Snoezelen – základná terminológia, klasifikácia, indikovaná skupina.
8. Bazálna stimulácia – základná terminológia, klasifikácia, indikovaná skupina.
9. Arteterapia – základná terminológia, klasifikácia, indikovaná skupina.
10. Muzikoterapia - základná terminológia, klasifikácia, indikovaná skupina.
11. Dramatoterapia - základná terminológia, klasifikácia, indikovaná skupina.
12. Psychomotorická terapia - základná terminológia, klasifikácia, indikovaná skupina.
13. Biblioterapia - základná terminológia, klasifikácia, indikovaná skupina.
14. Ergoterapia- základná terminológia, klasifikácia, indikovaná skupina.
15. Hra v terapii - základná terminológia, klasifikácia, indikovaná skupina.
16. Formy a prostriedky psychoterapie, účinné faktory v psychoterapii.
17. Smery v psychoterapii – základná charakteristika, predstavitelia, konkretizácia.
18. Metódy skupinovej psychoterapie.
19. Terapeutická komunita.
20. Krízová intervencia.

Povinná literatúra

- KOVÁČOVÁ, B. *Vývinovo orientovaná dramatoterapia: možnosti a limity vo výchove a včasnej intervencii*. Bratislava: MusicaLiturgica, 2011. ISBN 978-80-970418-1-6.
- KOVÁČOVÁ, B. *Ergoterapia v ranom a v predškolskom veku*. Bratislava: UK, 2014. ISBN 978-80-223-3737-3.
- KRATOCHVÍL, S. *Základy psychoterapie*. Praha: Portál, 2000. ISBN 80-7178-657-8.
- MULLER, O. et al. *Terapie ve speciální pedagogice*. Praha: Grada, 2014. ISBN 978-80-247-4172-7.
- ŠICKOVÁ-FABRICI, J. *Základy arteterapie*. 3. roz. vydanie. Praha: Portál, 2016.
- ŠIMANOVSKÝ, Z. *Hry s hudbou a techniky muzikoterapie*. Praha: Portál, 1998. ISBN 80-7178-264-5.
- VALENTA, M. *Dramaterapie*. Praha: Grada, 2011. 978-80-247-3851-2.
- VALENTA, M. et al. *Hra v terapii*. Praha: Portál, 2017. ISBN 978-80-262-1190-7.

Odporúčaná literatúra

- GUILLAUME, M., KOVÁČOVÁ, B. *Art vo vzdelávaní*. Trnava: PdF TU, 2010. ISBN 978-80-8082-401-3.
- KOVÁČOVÁ, B. *Liečebná pedagogika 2: tvorba a evalvácia programu v liečebnej pedagogike*. Bratislava: Univerzita Komenského, 2015. ISBN 978-80-223-3779-3.
- LANGMEIER, J., BALCAR, K., ŠPITZ, J. *Dětská psychoterapie*. Praha: Portál, 2000. ISBN 80-7178-381-1.